

บทที่ ๓

ระเบียบวิธีวิจัย

ธรรมชาติของการวิจัยทำนองนี้เหมาะที่จะใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method) มากกว่าระเบียบวิธีวิจัยอื่น เพราะเป็นการศึกษาค้นคว้าหาสภาพข้อเท็จจริงเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เกี่ยวกับหน้าที่การงานของอาจารย์เท่าที่ปฏิบัติกันอยู่ในปีการศึกษา ๒๕๑๗ เปรียบเทียบให้เห็นภารกิจของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่อยู่ในท้องถิ่นที่ต่างกันทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ หน้าที่การงานของอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในภาคเรียนที่หนึ่งปีการศึกษา ๒๕๑๗

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมมาจากการใช้แบบสอบถาม ถามอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งแบบสอบถามผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยนี้ จึงเป็นข้อมูลปฐมภูมิ

กิจกรรมเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามกิจกรรมดังต่อไปนี้

๑. ศึกษาลักษณะหน้าที่การงานของอาจารย์ในระดับอุดมศึกษา และขอคำแนะนำจากผู้ที่มีความรู้ในลักษณะหน้าที่การงานของอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แล้วจึงรวบรวมประเด็นที่สำคัญ และอยู่ในขอบเขตของปัญหาโดยสร้างเป็นแบบสอบถาม แล้วนำไปลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม จำนวน ๓๐ คนก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปใช้ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยได้แก้ไข

และให้ขอแนะนำ ปรากฏว่าแบบสอบถามนั้นไม่ต้องแก้ไขปรับปรุงหลังจากการลองใช้

๒. ลักษณะแบบสอบถาม คำถามในแบบสอบถามประกอบด้วยสองภาค^๑ ภาคแรกเป็นลักษณะและสภาพทั่วไปของอาจารย์ ได้แก่สาขามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ประจำอยู่ คณะวิชาที่สอน เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิ ในภาคนี้คำถามอยู่ ๒ ข้อ เป็นคำถามแบบปลายปิด (close end) เสีย ๕ ข้อ คือให้อาจารย์ตรวจสอบคำตอบที่ผู้วิจัยจัดไว้ให้ ส่วนอีกข้อหนึ่งคือ อายุเป็นแบบปลายเปิด (open end) โดยให้อาจารย์เติมเอง ส่วนในภาคที่สองมีคำถามอยู่ ๒ ข้อ เป็นแบบปลายเปิด (open end) โดยให้อาจารย์แต่ละคนเติมตัวเลขตามปริมาณงานที่ปฏิบัติอยู่ในเรื่อง จำนวนวิชาที่สอนต่อภาค จำนวนหมู่เรียนที่สอน จำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ จำนวนนิสิตที่นิเทศการสอน จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ใช้ในด้านการบริหาร การบริการ การวิจัย และการนิเทศการสอน จำนวนนิสิตที่อยู่ในความปกครองที่เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก และจำนวนนิสิตที่อยู่ในการควบคุมวิทยานิพนธ์ และในคอนท้ายของแบบสอบถามจะมีที่ว่างสำหรับให้อาจารย์แนะนำเพิ่มเติม

๓. สํารวจจำนวนอาจารย์ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้ง ๔ สาขา ปรากฏว่ามีทั้งหมด ๔๑๖ คน ผู้วิจัยได้เสนอจำนวนอาจารย์ในแต่ละสาขาดังแสดงในตารางที่ ๑

003592

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑ จำนวนอาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ลำดับที่	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สาขา)	จำนวนอาจารย์
๑	ประสานมิตร	๓๑๐
๒	ปทุมวัน	๕๖
๓	บางเขน	๕๑
๔	พลศึกษา	๕๒
๕	บางแสน	๑๑๘
๖	พิษณุโลก	๓๕
๗	มหาสารคาม	๓๖
๘	สงขลา	๕๘
	รวม	๕๑๖

ที่มา ฝ่ายการเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

๔. ผู้วิจัยได้ใช้ภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๗ เป็นหน่วยตัวอย่างเวลา (Sampling Unit)

ในการเก็บรวบรวมลักษณะหน้าที่การงานของอาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดเป็นหน่วยตัวอย่างที่มาจากประชากรที่นับไม่จบ (Infinite population) เพราะการสอนเป็นภาคการศึกษานี้ ดำเนินต่อกันไปเรื่อย ๆ ภาคต่อภาคไม่มีที่สิ้นสุด การวิจัยนี้ครอบคลุมไปถึงลักษณะหน้าที่การงานที่อาจารย์ปฏิบัติอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้ง ๘ สาขา

๕. หน่วยพื้นฐาน (Elementary unit) ที่ทำการวิจัยได้แก่ลักษณะหน้าที่การงานจำแนกออกดังนี้

๕.๑ จำนวนวิชาที่สอนต่อภาค

๕.๒ จำนวนหมู่เรียนที่สอน

๕.๓ จำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์

๕.๔ จำนวนนิสิตที่นิเทศการสอน

๕.๕ จำนวนชั่วโมงที่นิเทศการสอนต่อสัปดาห์

๕.๖ จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ใช้ในการวิจัย

๕.๗ จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ใช้ในด้านการบริหาร

๕.๘ จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ใช้ในด้านการบริการ

๕.๙ จำนวนนิสิตในความปกครองที่เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี

๖. การส่งแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามโดยแบ่งเป็น ๒ ลักษณะ ดังนี้

๖.๑ สำหรับประชากรที่สังกัดอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปทุมวัน บางเขน พลศึกษา และบางแสน ผู้วิจัยได้ติดต่อกับส่งแบบสอบถามด้วยตนเองกับหัวหน้าสำนักงานอธิการบดีและสำนักงานรองอธิการบดี โดยมีหนังสือแนะนำตัวจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงอธิการบดี และรองอธิการบดีของทุกสาขา และมีกำหนดเวลาในการส่งและรับกลับดังนี้

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	วันส่ง	วันรับกลับ
ประสานมิตร	๒๑ สิงหาคม ๒๕๑๗	๖ กันยายน ๒๕๑๗
ปทุมวัน	๒๐ สิงหาคม ๒๕๑๗	๒๗ สิงหาคม ๒๕๑๗
บางเขน	๑๘ สิงหาคม ๒๕๑๗	๒๑ สิงหาคม ๒๕๑๗
พลศึกษา	๑๕ สิงหาคม ๒๕๑๗	๓๑ สิงหาคม ๒๕๑๗
บางแสน	๑๖ สิงหาคม ๒๕๑๗	๕ กันยายน ๒๕๑๗

๖.๒ สำหรับประชากรที่สังกัดอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก มหาสารคาม และสงขลา ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์โดยส่งให้เพื่อนที่ประจำอยู่แต่ละสาขาเป็นตัวแทนในการส่งแบบสอบถาม และรับกลับ โดยแนบหนังสือแนะนำตัวจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และแบบจดหมายส่วนตัว ถึงรองอธิการบดีของ

ทุกสาขา เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยมีกำหนดเวลาในการส่งและรับแบบสอบถามกลับดังนี้

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	วันส่ง	วันรับกลับ
พิษณุโลก	๘ สิงหาคม ๒๕๖๓	๑๕ กันยายน ๒๕๖๓
มหาสารคาม	๘ สิงหาคม ๒๕๖๓	๘ กันยายน ๒๕๖๓
สงขลา	๘ สิงหาคม ๒๕๖๓	๒๐ กันยายน ๒๕๖๓

๓. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมาจากทุกสาขาแล้วผู้วิจัยได้ตรวจสอบและคัดแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก ผู้วิจัยส่งไปทั้งหมด ๙๖ ฉบับ ได้รับคืนมา ๖๘๘ ฉบับ เป็นฉบับเสียใช้ไม่ได้ ๓ ฉบับ จึงเหลือ ๖๘๕ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๕๐

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูลที่ได้อมาและใช้ได้นั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยแยกเป็นหน้าที่การงานของอาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละสาขา แล้วทำการแจกนับ (Tally) ลงในกระดาษซึ่งแบ่งออกเป็นช่องตามรายลักษณะหน้าที่การงาน^๒ ส่วนข้อมูลที่เป็นตัวเลข มีหลักการให้นำหนักดังนี้

๑. จำนวนวิชาที่สอนต่อภาค เท่ากับจำนวนวิชาที่สอนทั้งในลักษณะวิชาที่เป็นวิชาทฤษฎี และปฏิบัติรวมกัน

๒. สำหรับจำนวนชั่วโมงสอน ผู้วิจัยได้ให้นำหนักเวลาซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยของเวลาที่อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมาเป็นเกณฑ์ดังนี้^๓

^๒ คู่มือภาคผนวก ข. หน้า ๖๔ ในวิทยานิพนธ์นี้

^๓ คู่มือภาคผนวก ข. หน้า ๖๔ ในวิทยานิพนธ์นี้

๒.๑ ถ้าสอนทฤษฎี ๑ หน่วยชั่วโมง เท่ากับเวลาที่สอนจริงรวมกับเวลาเตรียมการสอนและตรวจงานของนิสิต ๓.๕ และ ๔.๕ ชั่วโมง ในหลักสูตรปริญญาตรีและปริญญาโท ตามลำดับ

๒.๒ ถ้าสอนปฏิบัติ ๑ หน่วยชั่วโมง เท่ากับเวลาที่สอนจริงรวมกับเวลาเตรียมการสอนและตรวจงานของนิสิตเป็น ๒.๕ และ ๓.๕ ชั่วโมงในหลักสูตรปริญญาตรี และปริญญาโท ตามลำดับ

๓. เวลาที่ใช้ในด้านการวิจัย การบริการ และการบริหาร ที่คิดเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์ ใช้ตัวเลขที่ผู้ตอบตอบมาจริง คือให้นำหนักเป็นหนึ่ง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. หากค่าการกระจายร้อยละของจำนวนอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม
๒. หากค่าการกระจายร้อยละของจำนวนอาจารย์ประจำสาขาต่าง ๆ และทั้งมหาวิทยาลัย แบ่งแยกตามเพศ ตำแหน่งทางวิชาการ วุฒิ และอายุ โดยใช้จำนวนอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามมาทั้งหมด และอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามแต่ละสาขาเป็นฐาน
๓. หากค่าเฉลี่ย^๕ (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน^๕ (σ) ของรายลักษณะหน้าที่การงานของอาจารย์ประจำรวมทั้งมหาวิทยาลัยเท่าที่จำนวนแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมด ผลที่คำนวณได้ถือเป็นค่าปกติ (Normal Expectancy) ของลักษณะหน้าที่การงานนั้น

^๔ N.M. Downie, and R.W. Heath, Basic Statistical Methods (New York: A Harper International Edition, 1970), p. 42.

^๕ Ibid., p. 59.

๔. ค่าเฉลี่ย^๖ (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน^๗ (S.D.) ของรายลักษณะ
หน้าที่การงานของอาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละสาขา

๕. หาช่วงของความเชื่อมั่นของค่าเฉลี่ยปานกลางซึ่งถือเป็นค่าปกติของรายลักษณะหน้าที่
การงานของอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แล้วเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแต่ละราย
ลักษณะหน้าที่การงานของอาจารย์ประจำแต่ละสาขากับค่าปกติ

๖. เปรียบเทียบความแตกต่างของปริมาณเวลาเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ปฏิบัติอยู่
ในด้านการสอน การวิจัย การบริการ การบริหาร และการนิเทศการสอนระหว่างอาจารย์ประจำ
ในมหาวิทยาลัยทั้ง ๔ สาขา ด้วยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนชั้นเดียว^๘ (one way analysis
of variance) ถ้าผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในด้านการสอน การวิจัย การบริการ
การบริหารและการนิเทศการสอน แตกต่างที่มีนัยสำคัญ (Significant) แล้วผู้วิจัยเปรียบเทียบ
ความแตกต่างด้วยค่าที (t - test)

๖
Ibid., P. 42.

๗
Ibid., P. 59.

๘
Allen L. Edwards, Experimental Design in Psychological Research
(New York : Holt, Rinehart and Winston, 1960), pp. 117-120.

๙
Wilfrid J-Dixon, Introduction to Statistical Analysis (New York :
McGraw-Hill Book Company, 1969), P. 114.